

Zbirka medijskih objav

INŽENIRSKA ZBORNICA SLOVENIJE,
za obdobje 7. 7. 2019

Število objav: 1

Tisk: 1

Spremljane teme:

Inženirska dejavnost, ...: 0

Inženirska zbornica ...: 1

Barbara Škraba Flis: 0

Gradbeni zakon: 1

Zakon o ... načrtovanju: 0

Zakon o ... arhitektih: 0

Gradbena parcela: 0

Evidenca stavbnih zemljišč: 0

Svetovni gradbeni forum 2019: 0

Gradbeništvo, graditev: 1

Tisk	Naslov	Strokovne kompetence ali apetiti?		
Zaporedna št. 1	Medij; Doseg	Dnevnik - Dnevnikov objektiv; 15.000, Slovenija	Stran: 23	Površina: 439 cm ²
	Rubrika, Datum	Priloga - Dnevnikov objektiv; 6. 7. 2019		
Stran v zbirki: 4	Avtor	Zbornica Slovenije Inženirska		
	Teme	Inženirska zbornica Slovenije , Gradbeni zakon , Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...stvar strokovnih kompetenc, in ne pogajalski izkupiček«. Avtor prispevka, arhitekt Tomaž Krištof, je z udarnim naslovom zajel bistvo problematike nove gradbene zakonodaje . Če se z naslovom strinja vsak kompetenten inženir, se po branju prispevka naša mnenja krepeko razidejo. Če razumemo, da ZAPS v sledenju svojim ciljem deluje...			

Odprta stran

Strokovne kompetence ali apetiti?

Dne 15. junija 2019 je bilo v *Objektivu* objavljeno mnenje v. d. predsednika ZAPS Tomaža Krištofa z naslovom »Vodenje projektov naj bo stvar strokovnih kompetenc, in ne pogajalski izkupiček«. Avtor prispevka, arhitekt Tomaž Krištof, je z udarnim naslovom zajel bistvo problematike nove **gradbene zakonodaje**. Če se z naslovom strinja vsak kompetenten inženir, se po branju prispevka naša mnenja krepko razidejo.

Če razumemo, da ZAPS v sledenju svojim ciljem deluje po vseh legalnih in legitimnih kanalih ter je povrh vsega sedanja zaposlitvena struktura ministrstva za okolje in prostor (MOP) za stroko arhitektov nadse ugodna (večina pristojnih je navsezadnje arhitektov, na čelu z državnim sekretarjem, pristojnim za področje gradnje – bivšim predsednikom ZAPS), pa vseeno menimo, da tudi plemeniti cilji ne opravičujejo sredstev. Za celovit vpogled v konfliktnost situacije naj citiramo zapis avtorja ob njegovi kandidaturi za predsednika ZAPS v letošnjem letu: »Eden izmed dolgoročnih ciljev zbornice bo, da se arhitekturnim birojem vrnejo vloge inženiringa in vodenja nadzora gradbišča, kot je to v navadi tudi v državah zahodne Evrope. Ob tem se bomo borili za povečanje števila zaposlitev naših članov v upravnih organih države in občin, za izvajanje tehničnih skrbnih pregledov stavb, ki jih vodijo arhitekti, za vrnitev pooblastila za izvajanje vodij del pooblaščenim arhitektom in za pogostejše pojavljanje arhitektov kot vodij nadzora gradbišč.« (*Outsider*, 8. maj 2019)

Ob zgoraj zapisanem se preostali inženirji zgolj kislno nasmehnemo. Kako utemeljujejo usposobljenost svojih članov za vodenje gradnje (vodja del) in vodenje nadzora gradnje? Saj se menda zavedajo obsega nalog in obveznosti, ki iz tega naziva izhajajo? Koliko strokovnih kompetenc imajo člani ZAPS kot vodje del? Resnično menijo, da so znanja, pridobljena med študijem na Fakulteti za arhitekturo, **enakovredna znanju študentov gradbeništva**? Na predmetniku novitega magistrskega študija arhitekture najdemo zgolj predmet, poimenovan »Tehnologija gradnje in gradivo«, v obsegu 30 ur predavanj in 30 ur vaj. Za primerjavo: študentje **gradbeništva** v tem obdobju absolvirajo 750 ur (410 ur predavanj, 340 ur vaj) obveznih vsebin, ki so neposredno

povezane s problematiko vodenja in nadzora gradnje. Ob tem ne gre prezreti, da študentje **gradbeništva** pridobivajo kompetence s področja **graditve** objektov tudi pri vseh drugih strokovnih projektih skozi celotno študijsko obdobje. In tudi tega ne, da na Fakulteti za **gradbeništvo** in geodezijo obstaja poseben triletni študijski program operativnega **gradbeništva** z namenom usposabljanja študentov za vodenje in nadzorstvo gradnje. Pa postavimo na tehtnico: 60 ur ali 750 ur podajanja znanja v petih letih študija, spoštovani predsednik ZAPS?

Če ZAPS resnično želi, da ob upoštevanju strokovnih načel svojim članom zagotovi večjo udeležbo pri gradnji in nadzoru, je prvi korak zagotovo prilagoditev študijskega programa arhitekture z dodajanjem strokovno-tehnične(!) vsebine, ki bo diplomantom zagotovila zadostne strokovne kompetence pri udeležbi, podrobno poznavanje tako materialov kot tehnologije gradnje in postopkov izvajanja nadzora ter vodenja gradbišč. Šele nato bodo na trgu arhitekti, ki bodo strokovno kompetentni udeleženci pri **graditvi**, in ne zgolj posamezniki na plačilni listi podizvajalcev – preostalih projektantov/vodij del/nadzornikov.

Če se vrnemo k predmetnemu članku, se popolnoma strinjamo z avtorjem, da je kvalitetna arhitektura bistvena prvina grajenega okolja. Pa vendar, prva bistvena zahteva za vse objekte je še vedno mehanska odpornost in stabilnost objektov. Izpolnjevanje vseh, tako estetskih in funkcionalnih kot tudi mehanskih in trdnostnih zahtev je treba izpolniti in te ne smejo biti ogrožene zaradi nepoznavanja, neobvladovanja in nestrokovnosti vodilnih (vodja projekta, vodja gradnje in vodja nadzora). Kot navaja avtor sam: vsak strokovnjak je strokovnjak zgolj na svojem področju.

Po preživetju gospodarski krizi, ki je močno prizadela tudi preostale stroke, in ne samo arhitekta, razumemo tendence ZAPS, da svojim članom izboljša pogoje dela, poveča zaposljivost, zaustavi prekarnost ter zagotovi boljši zaslužek. Vendar pa mora biti način projektiranja in izvedbe objektov, ki ga bo sprejela Vlada RS na predlog vseh inženirjev in tudi arhitektov, v skladu z načeli strokovnosti. Ne smejo prevladati apetiti po zaslužkih z minimalno količino vloženega dela.

Laikom se prepogosto zdi, da se pripravimo okoli oslove sence – zato je potrebno, da nekdo reče bobu bob. Vodenje projektiranja je zgolj in samo koordinacija projektantov posameznih načrtov. Vse dileme o kvaliteti grajenega okolja, bivalnem ugodju, svetlobi in funkcionalnosti, ki jih navaja avtor, morajo biti namreč povsem zadovoljivo rešene že v načrtu arhitekture, s potencialnimi spremembami med projektiranjem pa mora soglašati arhitekt. Vodenje projekta tako v ničemer ne pripomore h kvaliteti arhitekture ali celo izboljša izpolnjevanje zahtev, ki jih navaja avtor. Gre zgolj za obvladovanje glavne projektantske pogodbe, ki jo bo z investitorjem sklenilo podjetje vodje projekta. Trdimo, da sta za vodjo projektov pri gradnji stavb izobrazbi arhitekta ali gradbenika popolnoma enakovredni. Argumentom, da gre za varovanje kvalitete grajenega okolja in kulturne krajine, tako ni mogoče slediti.

Načrt arhitekture – skupek načrtov z dodatkom estetike – je realiziran na podlagi načrtov vseh inženirjev, v prvi vrsti pa na podlagi načrta gradbenih konstrukcij, po katerem se objekt tudi zgradi in s katerim je zagotovljena najpomembnejša, bistvena zahteva iz **gradbenega zakona** – mehanska odpornost in stabilnost objekta. Poudariti je treba, da mora gradbenik pri pripravi načrtov vseh konstrukcij vselej upoštevati pogoje, ki so predpisani v zakonih, pravilnikih, standardih, smernicah, in poleg tega zagotavljati, da je s tem povezana gradnja ekonomsko sprejemljiva ter da je poraba tako javnega kot tudi zasebnega denarja investitorja upravičena.

Z avtorjem prispevka se popolnoma strinjamo v točki, da je v ozadju želja posamezne stroke po večjem kosu pogache. Predvidevamo, da bo ZAPS s svojim lobiranjem na MOP nadaljevala – in da ji bo prej ko slej uspelo v zakonodajo vnesti tudi določila, ki jih v zgoraj navedenem citatu zapiše avtor. Preostali projektantski stroki bosta tako ostala le sklepanje podizvajalskih pogodb z arhitekturnimi biroji in seveda zmanjšanje lastnega plačila zaradi izdatka za »koordiniranje in vodenje« projekta. Posamezne načrte bomo medsebojno usklajevali preostali inženirji sami – tako kot do zdaj. Kako bosta potekala gradnja (organizacija gradbišča, potek in

usklajenost del) ter izvajanje nadzora, ko (če) ZAPS uspe tudi s preostalimi cilji, pa si žal niti ne upamo pomisliti. Če si stroka arhitektov tako predstavlja upoštevanje strokovnih kompetenc, očitno živimo v paralelnih vesoljih. Dela je namreč dovolj – le opraviti ga je dejansko treba, in ne zgolj prejeti plačilo.

Zaključujemo z nedavno mislijo mednarodno priznanega projektanta mostov, gospoda Marjana Pipenbaherja: »Vsebina se je izgubila.« In dodajamo: ostali so le apetiti, interesi in lobiji.

Upravni odbor matične sekcije gradbenikov pri IZS